

ความเป็นมา

ความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariff and Trade: GATT) ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนเป็น องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ได้กำหนดกฎเกณฑ์และระเบียบเพื่อให้เกิดการค้าเสรีและเป็นธรรม โดยทุกประเทศสมาชิกของ WTO จะต้องปรับลดอัตราอากรขาเข้ามาเป็นอันดับแรกสุดของการเปิดการค้าเสรี เพื่อให้มีการ นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเข้ามาแข่งขันกันอย่างมากมาย ทั้งที่มีและไม่มีผลผลิตในประเทศ ผลดีเกิดกับประชาชนที่ได้ซื้อ “ของ ดีราคาถูก” โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าที่ไม่มีผลผลิตในประเทศ ส่วนผู้ประกอบการในประเทศ หรือภาคการผลิตอุตสาหกรรม ก็ สามารถนำเข้าวัตถุดิบและเครื่องจักรในอัตราอากรต่ำหรือยกเว้นภาษีมาผลิตสินค้าจำหน่ายและสามารถส่งออกไป ต่างประเทศในราคาถูกได้ การเปิดตลาดการค้าเสรีและให้มีการผลิตสินค้าอย่างเดียวกันมากขึ้นก็จะทำให้เกิดการแข่งขันที่ รุนแรงทั้งในด้านราคาและคุณภาพ แต่ก็มีสินค้าคุณภาพต่ำราคาถูกเข้ามาปะปนในตลาดจนเกิดความเสียหายและมีสินค้า นำเข้าในหลายกรณีที่ไม่ปลอดภัยต่อการบริโภคของประชาชน รัฐเองจึงต้องกำหนดมาตรฐานคุณภาพสินค้าและความ ปลอดภัยขึ้นมากีดกันสินค้าที่ไม่มีคุณภาพเหล่านี้ แต่การออกหรือนำมาตรการกีดกันมาใช้อย่างเข้มงวดเกินไปจะทำให้ประเทศ อื่นมองว่า เป็นมาตรการที่ไม่เป็นธรรม กลายเป็น “อุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Non Tariff Barriers : NTBs)”

ในเรื่องนี้ WTO มีกฎระเบียบของ GATT หลายข้อที่เป็น “มาตรการกีดกันที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Measures: NTMs)” ซึ่ง อนุญาตให้ประเทศสมาชิกลำหลักเกณฑ์ของมาตรการนี้ไปใช้เพื่อคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของชีวิตมนุษย์ สัตว์ และ พืช ในทางกลับกัน ก็ต้องยกเลิกการกีดกันที่เป็น NTB และให้ประเทศสมาชิกใช้แต่ NTM เป็นมาตรการกีดกันที่มีใช้ภาษีภายใต้ เงื่อนไข (1) คุณภาพสินค้า (2) ความปลอดภัยของผู้บริโภค และ (3) สิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิก WTO ที่จัดเป็น ประเทศที่พัฒนาแล้ว (Developed Countries) ก็มักออกกฎระเบียบ ตั้งมาตรฐานต่างๆ และวิธีปฏิบัติหรือการทดสอบมาใช้ บังคับอย่างเข้มงวดจนกลายเป็นการกีดกันทางการค้ากับประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries) โดยอ้างเหตุผลว่า เป็นหลักเกณฑ์ของมาตรการกีดกันที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Measures: NTMs) ของ WTO ทั้งสิ้น

ตาราง: เปรียบเทียบ NTMs กับ NTBs

Non-Tariff Measures	Non-Tariff Barriers
• เป็นมาตรการกีดกันที่มีใช้ภาษาที่รัฐบาลนำมาใช้ภายใต้กฎเกณฑ์ของ GATT (WTO) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การจำกัดปริมาณนำเข้า การออกใบอนุญาต การจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจ และการเก็บค่าธรรมเนียม • WTO ให้ใช้เฉพาะมาตรการทางภาษี (Tariffication) สำหรับปกป้องคุ้มครองอุตสาหกรรม แต่ก็ต้องลดอัตราภาษีสู่ 0 และยกเลิกไปในที่สุด • WTO มีข้อยกเว้นที่สำคัญ คือ 1. มาตรา 20 ของ GATT ยอมให้มีการใช้ NTMs ภายใต้เงื่อนไขความจำเป็นคุ้มครองชีวิตและสุขภาพของ มนุษย์ สัตว์และพืช หรือเพื่อให้มีการค้าที่เป็นธรรม เป็นต้น 2. มีการกำหนดความตกลงในเรื่องใหม่ใน NYMs เช่น มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Technical Barrier to Trade: TBT) การคุ้มครองและตอบโต้การอุดหนุน (AD-CVD) และการปกป้อง (Safeguard) เป็นต้น	• เป็นอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นมาตรการที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ตลาด (Market Access) จะถือเป็น NTBs ทั้งสิ้น เช่น - เทคนิคการบริหารโควตาภาษีนำเข้าสินค้าเกษตร • บางเรื่องก็ไม่สอดคล้องกับ GATT (WTO) หรือยังไม่มี การกำหนดกฎเกณฑ์ที่แน่นอนชัดเจน เช่น - การอ้างประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม - การอ้างมาตรฐานแรงงาน - การใช้มาตรการฝ่ายเดียวโดยอ้างว่า ประเทศคู่ค้า ไม่ปฏิบัติตามความตกลงของ WTO อย่างมีประสิทธิภาพ (มาตรา 301 ของสหรัฐในเรื่องของทรัพย์สินทางปัญญา) - กฎระเบียบเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบสินค้า และพิธีการศุลกากร • NTBs ประเด็นใหม่ตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการค้าและการลงทุน เช่น GMO, Animal Welfare, ระเบียบเงื่อนไขการลงทุน นโยบายการแข่งขัน ฯลฯ